

MARIA OP DE BLAUWE STEEN
OMDAT IK MORGEN STERVEN MOET

MARIA OP DE BLAUWE STEEN

Omdat ik morgen sterven moet

Hoe een dominee worstelt met leven en sterven

Marcia Boeijinga

© 2017 M. Boeijinga/ Uitgeverij U2pi

Titel: Maria op de blauwe steen. Omdat ik morgen sterven moet.

Auteur: Marcia Boeijinga

Omslagfoto: Rio, 3 juni 2011

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag

Website uitgever: www.jouwboek.nl

ISBN: 978-90-8759-677-4

NUR: 320

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

VOORWOORD

Mijn moeder wil dood. Al lang. Tijdens een van mijn vele bezoeken aan haar krijg ik een boek mee naar huis 'Mijn moeder wilde dood; een persoonlijk en praktisch verhaal over zelfbeschikking.' Ze worstelt er erg mee met hoe zij op een waardige manier mag sterven. De arts, met wie zij een bijzonder goed contact had, gaf aan geen euthanasie te kunnen verlenen. Er was in zijn ogen nog geen sprake van ondraaglijk lijden. Maar voor ondraaglijk lijden, is daar een definitie voor?

Dit boek is een eerbetoon aan mijn moeder. Mijn eigenwijze, mooie, intelligente en lieve moeder. Die door het verlies van haar vader op haar tiende, en drie jaar liggen in een gipsbed door bot-TBC van haar veertiende tot zeventiende, een leven lang getekend is. Zo getekend, dat dat leven ondraaglijk werd.

Dat boek 'Mijn moeder wilde dood' zie ik opeens in mijn linkerooghoek staan in de omvangrijke boekenkast van de bibliotheek in het prachtige en gastvrije kasteel Slangenburg te Doetinchem. Ik verblijf hier tijdelijk om aan de biografie van mijn moeder te schrijven. Wat bijzonder is het om dan voorin dat boek te lezen dat de schrijfster haar eerste hoofdstuk op datzelfde Slangenburg heeft geschreven. De cirkel voelt voor mij rond.

Kort voor haar sterven, vraagt zij mij of ik het door haar begonnen boek wil afmaken. Ze heeft een tiental hoofdstukken geschreven over de belangrijkste gebeurtenissen in haar leven. 'Ik had zo graag de hoofdstukken met elkaar willen verbinden door aanvullende informatie. Maar ik kan het niet meer. Wil jij dat voor mij doen?'

Naast deze door haar zelf geschreven hoofdstukken vind ik in haar nalatenschap veel materiaal dat ik voor deze biografie heb kunnen gebruiken. Ik vind er een schrijven over 'Het Remonstrants-zijn.' Waarin zij haar hobbels in het leven benoemt om uiteindelijk Remonstrants te worden.

Ik lees over de man die zij ontmoette toen zij 56 was en waarvan zij zegt

‘Er is meer tussen ons aan de hand.’ Zij nam uiteindelijk haar voorbeeld-functie van predikant én haar verantwoordelijkheidsgevoel zo serieus, dat zij deze relatie in de kiem smoorde.

Ik lees over háár man, en de afstand die er tussen hen ontstaat vanaf de zestiger jaren.

Ik lees over haar kinderen en de verwijdering die tussen haar en haar zonen ontstaat, en haar verdriet over de breuk tussen haar man en oudste zoon.

Ik lees over haar als predikant in haar eerste gemeente in Tjalleberd/De Knipe waar misstanden leidden tot haar vertrek, en een depressieve periode.

En ik lees over haar worstelingen met zichzelf en God. Geestelijke pijn met daarnaast vooral ook die lichamelijke pijn. ‘Erger kan niet’, zegt zij. Maar het kan nog altijd erger.

Ik schrijf dit boek als eerbetoon aan haar. Voor diegenen die haar kenden. Voor degenen die haar liefhadden. Voor diegenen die moeite met haar hadden en willen begrijpen waarom ze was die ze was. Voor allen die willen weten hoe intens een leven kan zijn van iemand die worstelde met het leven, lijf, liefde en God.

Marcia Boeijinga

Ommen, 27 oktober 2016

Inhoud

Inleiding	Van mijn moeder, voor ons	9
Hoofdstuk 1	Kinderliedje, geschreven door mijn moeder	11
Hoofdstuk 2	De koning, geschreven door mijn moeder	14
Hoofdstuk 3	Mijn vader, geschreven door mijn moeder	20
Hoofdstuk 4	Moeder, geschreven door mijn moeder	25
Hoofdstuk 5	Een ziek meisje, geschreven door mijn moeder	32
Hoofdstuk 6	Loes	43
Hoofdstuk 7	Intermezzo	56
Hoofdstuk 8	Vier kinderen, geschreven door mijn moeder	58
Hoofdstuk 9	Gehandicapt, geschreven door mijn moeder	63
Hoofdstuk 10	Het huwelijk, geschreven door mijn moeder	66
Hoofdstuk 11	Van liefde te weinig	69
Hoofdstuk 12	Als verloren	76
Hoofdstuk 13	Toen hij wegging, geschreven door mijn moeder	81
Hoofdstuk 14	Kleine klacht, geschreven door mijn moeder	85

Hoofdstuk 15	Meisje, mooi meisje, geschreven door mijn moeder	87
Hoofdstuk 16	Dominee	92
Hoofdstuk 17	Het einde	105
	Uitvaart	107
	Condoleances en In Memoriam	110
	Post Scriptum	115
	Chronologisch overzicht	119

INLEIDING

Geschreven door mijn moeder zelf

Getekend door mijn moeder, 1950

MARIA OP DE BLAUWE STEEN; Omdat ik morgen sterven moet

Alle jaren was er het verlangen om dat boek MARIA OP DE BLAUWE STEEN te schrijven. De bedoeling was gericht op die ene regel uit het versje over Maria op de blauwe steen:

‘Omdat ik morgen sterven moet.’

De verhalen van mijn levensverhaal, die allemaal 'los' lijken te staan, waren bedoeld om aan elkaar te breien en in delen te splitsen:

Vader, Moeder, Jeugd, Ziekte, Huwelijk, Gezin, Studie, Domineesleven, Oud-woorden.

Vervolgens had ik tussenstukken willen schrijven om die delen te verbinden.

Het is er niet van gekomen. Het is wel een soort DAGBOEK geworden voor wie meer van mij wil weten.

Rio Boeijinga-Alders

HOOFDSTUK 1, KINDERLIEDJE

Geschreven door mijn moeder zelf

Warm was het.

Aangenaam warm.

En licht was het ook.

Een lichte zomerse dag.

En binnen een kring van spelende kinderen, mocht ik in het midden staan,
ik was aan de beurt.

De kring ging zingen:

‘Maria op de blauwe steen...

Blauwe steen

Blauwe steen...’

Was het doordat ik me dat kinderspelletje zó inleefde, dat ik ging zitten op die stoeptegels? En niet de tegel was blauw, het was mijn mooie lichtblauwe jurk met de wijde rok die zo onopvallend mogelijk rondom moest worden uitgespreid. Nu was ik klaar om echt Maria te zijn, de uitverkorene in het kinderspel.

‘Maria waarom huilt jij zó?’

De vraag werd zingende nog een paar keer herhaald, door de cirkel van kinderen die om mij heen liep. Tijd genoeg om, volkomen in mijn rol, de armen rond mijn knieën te slaan en met treurige stem op dezelfde zich steeds herhalende melodie terug te zingen:

‘Omdat ik morgen sterven moet.

Sterven moet,

Sterven moet...’

Doen kinderen in hun spel aan grote-mensen-verdriet?

Of herinneren grote mensen zich in hun verdriet het kinderspel?
Het liedje gaat verder, vraagt verder, zeurt verder:

‘Wie heeft jou dat dan wel gezegd.
Wel gezegd.
Wel gezegd??’

Maar het antwoord dat ik toen zong zal vast wel stevig beschuldigend geklonken hebben, het is niet niks als iets of iemand je de dood aanzegt!

‘Dat heeft de boze wolf gezegd.
Wolf gezegd.
Wolf gezegd...’

Het Grote Kwaad heeft ons spel bereikt.
Het is nu zaak dat je als kind weet wat je dan te doen staat:
De boze wolf die aan was komen sluipen moest uit de weg worden geruimd en dat gebeurde grondig. Ik keek toe, zittend op mijn steen, die warm geworden was. Rondom mij de uitgespreide wijde rok. Ik voelde mij voldaan, het spel was echt geweest en de entourage passend in het toneelstuk.
Het Grote Kwaad, de boze wolf, zou nu met geweld door mijn medespelers worden verwijderd. Mijn rol zat er op, mijn beurt was voorbij.
Mijn rokje, dat ik liet zwieren bij het opstaan, was als een aureool voor mij.
Het was blauw waarin ik even Maria mocht zijn.
Het leven was even spel.

De woorden: ‘Omdat ik morgen sterven moet’,
Zullen realiteit worden..... ooit.

2011

Doodvonnis

*Ik ga dood dus
eigenlijk heeft het
geen zin
dat ik besta.*

*Hoe heb ik
kunnen denken
dat ik het leven
inhoud gaf.*

*Wat als een spelletje
begon
gaat eindigen als
een strop
van vergeefsheid
om mijn hals.*

5 juni 2011

HOOFDSTUK 2, DE KONING

Geschreven door mijn moeder zelf

Zo begon het:

Mijn vader die daar lag en ik die naast mijn moeder staande zei:

‘Het is net een koning.’

Zó moest het zijn als een koning sterft. Het witte textiel glanzend als zijde, een peluwtje van kant omzoomd, maar het allermooiste, dat majesteitelijke aan hem.

Misschien had ik het op de School met de Bijbel al gehoord: ‘Ze zullen zijn als koningen’, en stelde ik me dat zó voor, zoals mijn vader nu was.

Toen begon het dus, de tijd waarin ik zou gaan kiezen te zwijgen over wat pijn doet.

De moeder achtergebleven met vier kinderen.

De oorlog steeds grimmiger.

De honger die ik leerde kennen.

En uiteindelijk de bevrijding, ieder vierde feest.

Met feestvieren kunnen de lege plekken opvallen of voor even vergeten worden.

Maar ik begreep nog niet dat een lege plek bij mij dat eenzame gevoel kon veroorzaken. Voor mij ontbrak nu mijn vader.

Er kwamen vaders terug, vaak toegejuicht als helden.

Mijn vader niet.

Vader was dienstdoende stuurman van de Statendam in 1940, op dat moment als eerste stuurman even teruggezet op een lagere rang. Dat was economisch gezien goed voor de HAL (de Holland America Line), zijn broodheer. De oorlog zou komen en zijn maatschappij zette het personeel dat niet kon uitvaren een rang terug.

De oorlog kwam ook, Rotterdam brandde, in de haven lag een brandend schip: De Statendam! Mijn vader kreeg de opdracht het schip als laatste te verlaten. Door die brandende stad, door een wereld die in brand stond,

liep mijn vader. Hij liep naar een andere stad: Dordrecht, daar was zijn huis, zijn vrouw, daar was zijn gezin. Een stad waar straatgevechten hadden huis gehouden, en waar hij zijn huis nu leeg vond. Zijn vrouw en een zoon gewond in het ziekenhuis lagen.

Door de gevechten heen vond hij ze.

Wat is er die nacht allemaal gebeurd met mijn vader?

Gek op zijn vrouw, gek op zijn schip, oorlog om hem heen...

Dat is, wat ik nog altijd mijn vader zou willen vragen:

‘Vader, mijn vader, vertel me van die nacht!’

Dit is wat ik weet:

Het kostte zijn hart, maar hij stierf op bed.

Een held als vader zou geweldig zijn.

Maar heerlijker zou zijn dat de eerste stuurman die hij al was, nu na de oorlog, carrière zou kunnen gaan maken. Misschien wel kapitein zou kunnen worden van de Nieuw Amsterdam!

Dat het Bevrijdingsfeest gevierd had kunnen worden met mijn vader.

Er ontbraken veel vaders.

**Moeder aan Rio. Geadresseerd p/a fam. A. v.d. Nadort,
Burg. Amersfoortlaan 70, Badhoevedorp**

Lieve Rijo, 4 aug. 43

Schat we waren blij met je briefje hoor. Wat heb je het fijn naar je zin he! Heerlijk om zoo'n dag uit geweest te zijn naar 't dierenpark. Ben je lief en gehoorzaam? Met Vader gaat het wat beter, maar hij moet nog rustig in bed blijven. Teet is naar 't ziekenhuis en we hebben een briefkaart gehad dat ze het naar haar zin heeft. Het is erg stil in huis. Jaap is boonen plukken. Aart zijn adres is W. Kuijpers, Fred van Edenweg 19 Bussum, of wist je het? Hierbij stuur ik de nieuwe bonnen over, ik doe het maar aangeteekend want ik ben bang dat ze anders kwijt raken. Ik hoop dat als Vader bijtijds beter mag zijn je te komen halen maar ik denk het niet, het zal wel lang

duren met Vader. Misschien komt er met september een jongen hier, leuk he. Het is nu te stil hoor. We missen ons meisje. Schat, Moeder schrijft nog wel eens. Doe de hartelijke groeten aan Mijnheer en Mevrouw van Vader en Moeder. Een dikke kus voor jou van Paps en Mams.

**Brief van dominee Dr. P. Prins, Singel 65, Dordrecht d.d. 26-04-1944
in een brief aan de Dordtse mannen in Duitsland.**

'O ja, ik had gistermorgen een begrafenis van een man, die nog maar een klein stukje in de veertig was, een vrouw en vier kinderen. Hij was eerste stuurman geweest op de 'Statendam', dat beroemde schip van de Holland-Amerikalijn, dat jullie allen vast wel kent, of liever gezegd, gekend hebt. Daaraan had hij zijn leven verpand, doch, zoo als heel velen, de laatste vier jaar niet meer kunnen varen. Dat was een groot verdriet voor hem. Je moet maar van het wijde water houden! En nu was hij het laatste jaar ziek. Geregeld heb ik hem bezocht. Je leert dan elkander kennen. Je wordt op den duur kameraden. De 'ambtelijke' verhouding verdwijnt wel niet, maar treedt toch wat op den achtergrond. Daarom had hij meermalen zijn hart geopend. Hij was een fijne vent. Dat zag ik ook uit de zorgen, die hem bezig hielden. Immers uit de dingen, die een menschenhart neerdrukken kan je heel goed dit hart leren kennen. Welnu, hij zat er het meest over in dat hij misschien zijn leven lang invalide zou moeten blijven. Niet dat hij dit voor zich zelf zoo verschrikkelijk zou vinden, maar wel voor zijn jonge vrouw en kinderen. Dat altijd maar optrekken met een wrak van een man.... Neen, dat moet voor haar wel heel erg zijn! En dan had hij nog een tweede ding, waarmee hij echt zat: wanneer ik eens niet een slopend bestaan zal lijden, maar als ik sterven moet, dan ben ik niet bang voor dien dood op zichzelf, maar wel voor dat punt: afscheid nemen van mijn vrouw en gezin. Wat zou ik graag willen, dat ik hun dat moment besparen kon! en dan zei ik soms 'je moet het maar aan God overgeven in het gebed. Dan komt het wel goed.....' Hij deed dat. Want hij was een echte bidder. Een echte ronde zeeman, die ook tegen God eerlijk was. En zie

nu eens hoe God hem heeft geholpen en gehoord: Zaterdag is hij opeens gestorven, zomaar in een moment, net toen zijn vrouw noch iemand anders er bij was. Met een enkele zucht totaal op het onverwachts. Dus zijn heele invaliden loopbaan is hem bespaard en ook dat andere, dat hem zoo zwaar woog: het afscheid van vrouw en kinderen.

Dordrecht, 26 april 1944

1945

Waarom Vader?

Vader, Vader waarom heb jij dat gedaan!

Waarom Vader, zijt gij heengegaan?

Tot dan Heer, heb ik geknield.

Het was voor u dat ik zo bad,

Maar God heeft een ander doel gehad.

Maar eens zal ik weer bij u zijn.

In dat oneindig ver terrein.

Vader. Achterop deze fotoansichtkaart staat geschreven:

'Wat zou u tot mij zeggen, Vader?

Als gij mij hier op aarde zag? Zullen Uw ogen tevreden op mij rusten?

Met een liefdevolle lach?'

1948

Waarom?

Waarom moet ik steeds lijden?

Waarom, waarom?

Waarom moet ik steeds strijden?

Waarom?

Waarom zijn er steeds die grote machten

die tezamen trachten

mij te sleuren door 't slijk,

Waarom?

Waarom sta ik zo alleen,

Waarom is er geen één

Die mij begrijpt?

Waarom?

Waarom heb ik geen vader meer?

Waarom heeft de Heer

die mij ontnomen?

Waarom?

Waarom O God Waarom?

Katwijk, 14 augustus 1948

'Heden 19 december 1923 zijn voor mij, Ambtenaar van den burgerlijken stand van Rotterdam, in het openbaar, in het huis der gemeente, verschenen ten einde een huwelijk aan te gaan: IJsbrand Albert Alders, oud eenentwintig jaar, stuurman ter koopvaardij, geboren te Leeuwarden, wonende alhier, meerderjarige zoon van Jacob Alders, stoombootkapitein, wonende te Leeuwarden en Grietje Feenstra, overleden - en Pieterella Cornelia Ouborg, oud negentien jaren, zonder beroep, geboren en wonend te Dordrecht, minderjarige dochter van Johannes Ouborg, oud zestig jaren, kaashandelaar en Hendrika Frugte, zonder beroep beiden wonende te Dordrecht. De vader van de bruid, alhier tegenwoordig, verklaarde tot dit huwelijk zijne toestemming te geven, terwijl die toestemming door den vader aan den bruidegom en door de moeder van de bruid werd verleend bij authentieke akten. De afkondiging van dit huwelijk is alhier en te Dordrecht onverhinderd geschied op acht december dezes jaars.'

Teet, Rio, Vader en Aart. Rond 1936

Het gezin Alders-Ouborg. Rond 1939